

References.

1. *Dir I. Yu.* (2022). Yevrointehratsiia Ukrainy na suchasnomu etapi: postanovka problemy [Ukraine's European Integration at the Present Stage: Problem Statement]. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava*. No. 2–4, Pp. 179–183. DOI: <https://doi.org/10.36695/2219-5521.2-4.2022.33>.
2. *Samofalova M. O.* (2023). Yevrointehratsiia Ukrainy v umovakh viiny: problemy ta vyklyky [Ukraine's European Integration in Wartime: Problems and Challenges]. *Visnyk Universytetu "Ukraina". Serii: Ekonomika, menedzhment, marketynh*. No. 9 (36), Pp. 56–66. DOI: <https://doi.org/10.36994/2707-4110-2023-9-36-06>.
3. *Sirenko K. Yu.* (2018). Yevrointehratsiina polityka Ukrainy: pozytyvni ta nehatyvni aspekty [Ukraine's European Integration Policy: Positive and Negative Aspects]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*. Vol. 22, No. 3, Pp. 65–68. Available at: 18.pdf
4. *Bashlai S. V., Yarenko I. I.* (2023). Tsyfrovizatsiia ekonomiky Ukrainy v umovakh yevrointehratsiinykh protsesiv [Digitalization of Ukraine's Economy in the Context of European Integration Processes]. *Ekonomika ta suspilstvo*. No. 48. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-48>.
5. *Skryl V., Nykyforova A.* (2024). Dydzhytalizatsiia ekonomiky Ukrainy v umovakh yevrointehratsii [Digitalization of Ukraine's Economy in the Context of European Integration]. *Halyskyi ekonomichnyi visnyk*. Vol. 3 (88), Pp. 94–103. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.03.
6. *Filkovskiy S. O.* (2024). Tsyfrova transformatsiia terytorialnykh hromad v umovakh viiny [Digital Transformation of Territorial Communities in Wartime]. *Druhi Halchynski chytannia: Proceedings of the International Scientific Conference*. Pp. 168–170. Available at: https://www.niss.gov.ua/sites/default/files/2025-01/tezi-gch-2-verstka_gotove_49.pdf.
7. *Umanskiy O. V.* (2024). Tsyfrova transformatsiia ekosystemy znan v konteksti yevrointehratsii povoiennoi Ukrainy [Digital Transformation of the Knowledge Ecosystem in the Post-War EU-Integration Context of Ukraine]. *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii*. No. 13. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14675449>.
8. *Dannikov O.* (2018). Formuvannya suchasnoi paradyhmy "tsyfrovykh transformatsii" ekonomiky Ukrainy [Formation of the Modern Paradigm of "Digital Transformations" of Ukraine's Economy]. *Innovatsiine pidpriemnytstvo: stan ta perspektyvy rozvytku*. Pp. 138–140. Available at: [https://kneu.edu.ua/en/publications/dogpr&act=p_id\(9194\)](https://kneu.edu.ua/en/publications/dogpr&act=p_id(9194)).
9. *Yefremova K. V., Shapovalova O. V., Khaustova M. H., et al.* (2022). Shliakhy implementatsii yevropeiskoi polityky vprovadzhenia tsyfrovykh tekhnolohii [Ways of Implementing the European Policy of Introducing Digital Technologies]. *Kharkiv: NDI prav. zabezp. inovats. rozvytku NAPrN Ukrainy*. 272 p.
10. *Ukraina hotuie try Dorozhni karty v mezhakh vstupu do YeS: shcho peredbachaiut tsi dokumenty i chomu vony vazhlyvi* (2024). [Ukraine Prepares Three Roadmaps for EU Accession]. *Portal yevropeiskoi intehratsii*. Available at: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/news/ukrayina-gotuye-try-dorozhni-karty>.
11. *Pro zatverdzhennia zakhodiv z vykonannia rekomendatsii Yevropeiskoi Komisii... : Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy*. (2025). [On Approval of the Action Plan for Implementing the Recommendations of the European Commission]. No. 300-r dated March 28, 2025. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/300-2025-%D1%80#Text>.
12. *Indeks tsyfrovoi transformatsii rehioniv Ukrainy: pidsumky 2024 roku.* (2024). [Digital Transformation Index of Ukrainian Regions 2024]. *Ministerstvo tsyfrovoi transformatsii Ukrainy*. Available at: <https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/reports/ИДЕКЦ2024.pdf>.
13. *Indeks tsyfrovoi transformatsii rehioniv Ukrainy: pidsumky 2022 roku.* (2022). [Digital Transformation Index of Ukrainian Regions 2022]. *Ministerstvo tsyfrovoi transformatsii Ukrainy*. Available at: https://drive.google.com/file/d/1a-tOr16Ahzl_BSk1M7bif4y3CRlfmFRC/view.
14. *Indeks tsyfrovoi transformatsii rehioniv Ukrainy: pidsumky 2023 roku.* (2023). [Digital Transformation Index of Ukrainian Regions 2023]. *Ministerstvo tsyfrovoi transformatsii Ukrainy*. Available at: <https://hromada.gov.ua/research/indeks-cifrovoyi-transformatsiyi-regioniv-ukrayini-2023>.
15. *Mintsyfry pro rezultaty tsyfrovoi transformatsii v rehionakh Ukrainy za 2024 rik.* (2024). [MinDigital on the Results of Digital Transformation in Ukraine's Regions]. *Uriadovyi portal*. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/mintsyfry-pro-rezultaty-tsyfrovoi-transformatsii-v-rehionakh-ukrainy-za-2024-rik>.

Abstract.

Sergienko O., Smorodin A., Silichova T. Digital transformation as a catalyst for European integration processes development.

The article identified the key institutional documents for Ukraine's development of European integration and demonstrated the critical role of digital transformation. Ukraine's self-identification as a European state motivates the country to pursue European integration, aiming to secure a prominent position within the European Union. A detailed quantitative analysis of digitalization indicators was conducted, and the main statistical characteristics of the integral index and its sub-indices were calculated. The results demonstrate that digital transformation is a key driver of deepening European integration by ensuring transparency in public administration, developing digital services, adapting the business environment to European standards, increasing economic sustainability, and accelerating institutional change. This study identified the key institutional documents that have shaped Ukraine's European integration and demonstrated the pivotal role of digital transformation in implementing the European Commission's recommendations. A detailed quantitative analysis of digitalization indicators was conducted. The main statistical characteristics of the integral index and all sub-indices of digital transformation were calculated. Histograms of the sub-index distribution were generated and analysed to determine their moral values, distribution types, and the intensity of digital change across regions. Correlation analysis of the sub-indices identified relationships between digital transformation components and determined which had the most tremendous impact on the overall digitalization level. A visual study of the dynamics of the digital transformation index revealed uneven regional development and territorial disparities. The results indicate that digital transformation is a key driver of deepening European integration, as it ensures transparency in public administration, the development of digital services, the adaptation of the business environment to European standards, increased economic sustainability, and faster institutional change.

Keywords: European integration, digital transformation, digitalization, digital tools, development, globalization.

Стаття надійшла до редакції 30.08.2025 р.

Бібліографічний опис статті:

Sergienko O. A., Smorodin A. Yu., Silichova T. V. Цифрова трансформація як каталізатор розвитку процесів євроінтеграції. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2025. № 4. С. 103-111.

Sergienko O., Smorodin A., Silichova T. Digital transformation as a catalyst for European integration processes development. Actual problems of innovative economy and law. 2025. No. 4, pp. 103-111.

УДК 636.022:004; JEL classification: O33; Q16; Q18

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2025-4-25>

ЛИСЯНСЬКИЙ Сергій Вікторович, здобувач наукового ступеня доктора філософії (PhD)
075 Маркетинг, Сумський національний аграрний університет, <https://orcid.org/0009-0007-6581-6755>

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ ВЕТЕРИНАРНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

Лисянський С. В. Цифровізація процесів ветеринарного обслуговування виробництва та переробки продукції тваринництва.

Статтю присвячено вивченню аспектів ветеринарного обслуговування виробництва та переробки продукції тваринництва. Дослідження має на меті проаналізувати, систематизувати та узагальнити наявні теоретико-методичні аспекти цифровізації процесів ветеринарного обслуговування виробництва та переробки продукції тваринництва. У статті розглянуто особливості цифрової трансформації ветеринарного обслуговування в аграрному секторі України в контексті розвитку цифрової економіки та посилення вимог до біобезпеки, якості продукції й простежуваності ланцюгів постачання. Висвітлено еволюцію ролі ветеринарної служби, яка з традиційної клінічної та контролюючої функції переходить до інтегрованої моделі управління здоров'ям тварин у межах системи «ферма – ветеринар – лабораторія – переробник – споживач». Обґрунтовано, що цифровізація створює умови для формування єдиного інформаційного простору, в якому забезпечується безперервний обмін даними, автоматизація ветеринарних процедур, підвищення прозорості виробництва та зменшення ризиків епізоотичних спалахів.

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА» № 4 / 2025

Всеукраїнський науковий журнал

Обґрунтовано класифікацію цифрових технологій ветеринарної сфери за їх функціональними групами, включаючи інструменти збору, аналізу, верифікації, збереження та використання даних, технологій взаємодії, автоматизації й кібербезпеки. Виявлено, що впровадження електронної ідентифікації тварин, систем E-Vet, IoT-моніторингу, блокчейн-платформ та аналітичних систем раннього попередження створює нову архітектуру управління ветеринарною діяльністю, яка орієнтована на превентивність та прогнозування ризиків. Дослідження цифрових рішень дозволило виявити їх значний економічний ефект: скорочення транзакційних витрат, зменшення витрат на препарати, підвищення продуктивності тваринництва та прискорення сертифікаційних процедур. Обґрунтовано необхідність розвитку цифрових компетенцій ветеринарних фахівців, інтеграції інформаційних технологій у систему аграрної освіти та формування національної моделі цифрового ветеринарного менеджменту відповідно до стандартів ЄС. Результати дослідження засвідчують стратегічну потужну роль цифровізації в підвищенні конкурентоспроможності українського тваринництва, посиленні продовольчої безпеки та забезпеченні сталого розвитку аграрного сектору.

Ключові слова: цифровізація, ветеринарне обслуговування, цифровізація ветеринарної сфери, електронна ідентифікація тварин, аналітичні системи моніторингу, ветеринарний менеджмент, тваринництво.

Постановка проблеми у загальному вигляді. За сучасних умов розвитку аграрного сектору цифровізація підвищує ефективність, прозорість та безпечність виробничих процесів. Особливо актуальності ця тенденція набуває у сфері ветеринарного обслуговування виробництва та переробки продукції тваринництва, оскільки саме якість та достовірність ветеринарного контролю визначають рівень біобезпеки підприємств, конкурентоспроможність їх продукції та відповідність міжнародним стандартам. Проте, попри стрімкий розвиток цифрових технологій, рівень їх інтеграції у ветеринарні процеси залишається недостатнім, що зумовлює виникнення низки системних проблем. Наявні суперечності між потребою аграрних підприємств у підвищенні рівня ветеринарної безпеки, оперативності управлінських рішень та реальним рівнем цифрової підтримки цих процесів обумовлюють актуальність дослідження. А отже, виникає необхідність обґрунтування теоретико-методичних аспектів цифровізації системи ветеринарного обслуговування виробництва та переробки продукції тваринництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням розвитку теоретико-методичних положень забезпечення ефективності ветеринарного обслуговування виробництва та переробки продукції тваринництва присвячено велику кількість праць. Такі провідні вчені як Абібулаєв М. [9], Онегіна В. [10], Бреславець А. [6], Вавулін О. [5], Гаврилук О. [4], Галич О. [3], Кирилук Д. [2], Осіпович О. [1], Чабан В. [7], Яців І. [8] та інші присвятили свої праці вивченню цієї тематики.

Незважаючи на широке висвітлення аспектів забезпечення розвитку процесів ветеринарного обслуговування в працях великої кількості дослідників, у наявній літературі недостатньо уваги приділено аспектам цифровізації цього процесу.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті – аналіз, систематизація та узагальнення наявних теоретико-методичних аспектів цифровізації процесів ветеринарного обслуговування виробництва та переробки продукції тваринництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасна трансформація аграрного сектору України відбувається під впливом глибоких технологічних, економічних і соціальних змін, ключовим вектором яких є диджиталізація усіх ланок агропромислового комплексу, у тому числі й ветеринарної сфери. В умовах формування цифрової економіки ветеринарне обслуговування перетворюється на стратегічну складову забезпечення сталого розвитку виробництва та переробки продукції тваринництва. Його роль уже не обмежується лише лікувальними або контрольними функціями, а охоплює увесь комплекс управлінських, аналітичних і комунікаційних процесів у межах інтегрованої системи «тварина – ферма – переробка – споживач».

Цифровізація ветеринарного обслуговування створює передумови для формування єдиного інформаційного простору, в якому забезпечується безперервний обмін даними між сільськогосподарськими підприємствами, ветеринарними службами, лабораторіями, контролюючими органами, постачальниками ветеринарних препаратів та споживачами готової продукції. Це підвищує прозорість виробництва, спрощує контроль за якістю, мінімізує ризики епізоотій та сприяє зміцненню довіри до української тваринницької продукції

на внутрішньому і міжнародному ринках. Ветеринарне обслуговування є ключовим елементом біобезпеки, епізоотичного благополуччя та продовольчої стабільності країни. У процесі виробництва продукції тваринництва воно виконує низку функцій: профілактику, діагностику, лікування, контроль стану здоров'я поголів'я, перевірку якості кормів, води, гігієнічних умов утримання, транспортування та реалізації тварин. Саме від ефективності цих заходів залежить кінцева якість молока, м'яса, яєць, вовни, меду та інших продуктів тваринного походження.

У системі переробки продукції ветеринарне обслуговування виконує не менш важливу роль – воно забезпечує санітарний контроль технологічних процесів, експертизу сировини, проведення лабораторних досліджень, маркування готової продукції та контроль за її транспортуванням. З огляду на євроінтеграційний вектор України такі функції мають не лише внутрішньогосподарське, але й експортне значення, адже відповідність ветеринарних процедур стандартам ЄС (НАССР, ISO 22000, GMP+) є умовою виходу українських виробників на зовнішні ринки.

Цифрові технології радикально змінюють структуру та зміст ветеринарного обслуговування, формуючи нову екосистему управління здоров'ям тварин і якістю продукції. На зміну традиційним паперовим реєстрам, звітності та ізольованим інформаційним базам приходять інтегровані цифрові рішення, що забезпечують автоматизований збір, зберігання, аналіз і передачу даних у реальному часі.

Основними напрямками цифровізації ветеринарної сфери є:

1. Електронна ідентифікація тварин. В Україні вже діє система електронного обліку великої рогатої худоби, яка інтегрована з Єдиним державним реєстром тварин. Вона дозволяє відстежувати рух тварини від народження до забою або експорту. Кожній тварині присвоюється унікальний ідентифікаційний номер (RFID-чип або QR-код), який зберігає повну інформацію про походження, вакцинацію, лікування та результати лабораторних аналізів.

2. Електронні ветеринарні сертифікати. Пілотна система E-Vet забезпечує цифрове оформлення документів, що супроводжують продукцію тваринного походження, включаючи сертифікати безпечності, ветеринарно-санітарні дозволи та висновки лабораторних досліджень. Це суттєво скорочує документообіг, зменшує ризики підробок і прискорює логістичні операції.

3. Аналітичні платформи моніторингу. Розробляються на базі систем типу Animal Health Information System (AHIS), які дозволяють аналізувати епізоотичну ситуацію, прогнозувати ризики спалахів захворювань і розробляти карти ризиків за регіонами. Такі системи активно використовуються в ЄС, Канаді та Новій Зеландії, а в Україні елементи подібного підходу впроваджуються у діяльності Держпродспоживслужби.

4. Системи контролю якості в режимі реального часу. Використання IoT-пристроїв (датчиків температури, вологості, руху) на фермах і переробних підприємствах дозволяє відстежувати параметри мікроклімату, годівлі, споживання води й активності тварин. Це створює базу для раннього виявлення захворювань і автоматизованого реагування на ризики.

5. Використання блокчейн-технологій. Вони забезпечують прозору простежуваність ланцюга

постачання «від ферми до столу». Кожна операція – вакцинація, забій, транспортування, зберігання, продаж – фіксується у децентралізованій базі даних, що унеможливило фальсифікацію інформації. Така система активно впроваджується в країнах ЄС і США у проєктах IBM Food Trust, AgriLedger та Provenance.

Таким чином, цифровізація створює не лише нові інструменти контролю, а й нову парадигму ветеринарного управління, орієнтовану на аналітику, прогнозування та проактивне реагування.

З огляду на масштабність цифрової трансформації ветеринарної сфери доцільно систематизувати технологічні рішення, що формують інноваційну інфраструктуру сучасного ветеринарного обслуговування. З цією метою в табл. 1. представлено класифікацію цифрових технологій, яка охоплює основні групи інструментів за їх функціональною роллю у процесах збору, опрацювання, збереження, верифікації та використання даних у ветеринарній діяльності.

Таблиця 1

Класифікація цифрових технологій у ветеринарній сфері

Група цифрових технологій	Функціональне призначення	Типові інструменти та приклади технологій
Технології збору даних	Забезпечення автоматизованого отримання первинної інформації про стан здоров'я тварин, умови утримання та виробничі параметри	IoT-датчики (температури, активності, споживання води), RFID/QR-ідентифікація тварин, цифрові вагові платформи, камери комп'ютерного зору
Технології аналізу даних	Оброблення великих обсягів інформації, виявлення закономірностей, прогнозування захворювань та оптимізація рішень	ШІ та машинне навчання (AI/ML), Big Data-аналітика, системи раннього оповіщення про епізоотичні ризики, аналітичні платформи типу AHIS
Технології верифікації та збереження даних	Гарантування достовірності, незмінності та безпечного зберігання ветеринарних даних, формування надійних реєстрів	Блокчейн-платформи (Provenance, AgriLedger), хмарні сховища (Cloud Storage), системи Traceability, цифрові журнали лікування
Технології взаємодії та сервісів	Забезпечення комунікації між господарствами, ветеринарами, лабораторіями та державними органами, спрощення документообігу та доступу до сервісів	Мобільні застосунки для ветеринарів і фермерів, платформи E-Vet, електронні ветеринарні сертифікати, телемедицина, електронні кабінети господарств
Технології автоматизації	Автоматизоване виконання операцій із догляду, моніторингу чи діагностики, підвищення швидкості та точності ветеринарних процесів	Роботизовані станції моніторингу, автоматичні доїльні системи з вбудованою діагностикою, автономні дрони-інспектори, AI-роботи для відбору проб
Інтеграційні технології та цифрові платформи	Об'єднання різних джерел даних у єдину систему управління здоров'ям тварин та якістю продукції	ERP-системи аграрного виробництва (з ветеринарними модулями), API-сервіси обміну даними, цифрові екосистеми «ферма – ветеринар – лабораторія – переробка»
Технології кібербезпеки ветеринарних даних	Захист реєстрів, баз даних, персональних та виробничих відомостей від викривлення чи несанкціонованого доступу	Системи шифрування, інструменти контролю доступу, багатфакторна автентифікація, моніторинг кіберзагроз

Джерело: авторська розробка.

Запропонована класифікація цифрових технологій дає змогу комплексно оцінити сучасний потенціал цифровізації та визначити напрями її впливу на управління здоров'ям тварин, якістю продукції та ефективністю аграрного виробництва. Такий розподіл формує цілісне бачення цифрової екосистеми ветеринарного обслуговування, що інтегрує процеси збору, опрацювання та використання даних, забезпечуючи прозорість, безпеку та простежуваність ланцюга. Впровадження цифрових інструментів у ветеринарне обслуговування виробництва й переробки продукції тваринництва змінює традиційну організаційну структуру взаємодії між суб'єктами ринку. Замість роз'єднаних господарських і контрольних ланок формується інтегрована модель взаємодії «ферма – ветеринар – лабораторія – переробник – споживач», у якій усі учасники функціонують у межах єдиної інформаційної системи.

На практиці це означає:

- автоматизацію реєстрації ветеринарних заходів і протоколів лікування;
- електронну взаємодію між державними інспекторами та господарствами;
- спрощений облік використання ветеринарних препаратів;
- контроль залишків антибіотиків у продукції;
- миттєве інформування про потенційні спалахи хвороб.

Наприклад, у рамках пілотного проєкту в Полтавській області на базі агрохолдингу «Астарта-Київ» було впроваджено ERP-платформу для ветеринарного контролю тваринництва, інтегровану з системою управління кормовиробництвом і лабораторними дослідженнями. Це дозволило знизити витрати на облік і документообіг на 30%, підвищити точність прогнозування хвороб на 18% і скоротити час реакції на спалахи інфекцій до 24 годин.

Економічний ефект цифровізації проявляється також у зменшенні транзакційних витрат між учасниками ринку, прискоренні сертифікації, спрощенні контролю за якістю сировини та оптимізації логістики. Для

великих підприємств це дає змогу знизити загальні операційні витрати на 10–15%, а для малих фермерських господарств – отримати доступ до інформаційних ресурсів і аналітичної підтримки, що раніше були недосяжними.

У розвинених країнах диджиталізація ветеринарного обслуговування уже стала невід'ємною частиною системи аграрного управління. Зокрема:

У Данії діє платформа VetStat, що фіксує кожну покупку і застосування ветеринарних препаратів, контролюючи антибіотикорезистентність.

У Нідерландах використовується система I&R (Identification and Registration), яка дозволяє відстежувати рух кожної тварини в реальному часі та автоматично передавати дані державним службам.

У Канаді реалізовано програму Traceability National System, що поєднує RFID-ідентифікацію, GPS-навігацію та бази даних, забезпечуючи повну простежуваність продукції до кінцевого споживача.

В Україні елементи подібних систем починають реалізовуватися через цифрові ініціативи Держпродспоживслужби та низку приватних проєктів, як-от VetOnline, DigitalFarm, e-Veterinary Management System. Вони забезпечують електронну взаємодію між лікарями, господарствами та лабораторіями, дозволяють віддалено фіксувати дані про вакцинацію, діагностику й лікування, а також формувати аналітичні звіти для планування ветеринарних заходів.

Успішна цифровізація ветеринарної сфери потребує нової парадигми професійної підготовки кадрів. Ветеринарний лікар XXI століття має бути не лише фахівцем у галузі біології й медицини тварин, але й володіти навичками роботи з цифровими платформами, аналітичними системами, базами даних, мобільними застосунками та інструментами дистанційної діагностики. У цьому контексті особливої ваги набуває інтеграція цифрових компетенцій у систему аграрної освіти. Необхідно запровадити курси з ветеринарної інформатики, цифрового менеджменту, біоаналітики, кібербезпеки у ветеринарних даних, створення та використання електронних сертифікатів. Водночас держава має підтримувати

підготовку кадрів через грантові програми, підвищення кваліфікації та обмін досвідом із країнами ЄС.

Практичні результати впровадження цифрових систем ветеринарного обслуговування підтверджують їх високу економічну ефективність. За даними польових досліджень у 2023–2024 рр., використання автоматизованих систем моніторингу здоров'я тварин дозволило:

- зменшити середній рівень захворюваності поголів'я на 20–25%;
- скоротити витрати на ветеринарні препарати на 10–15%;
- підвищити надої молока у корів на 6–8%;
- скоротити терміни отримання ветеринарних сертифікатів із 5–7 до 1–2 днів;
- збільшити прибутковість тваринницьких підприємств на 8–12%.

У переробній сфері цифровізація ветеринарного контролю сприяла зниженню кількості відмов експорту, втрат продукції через псування або невідповідність санітарним вимогам на 30–40%, а також зростанню довіри споживачів і розширенню експортних можливостей.

Ветеринарне обслуговування виробництва та переробки продукції тваринництва в умовах диджиталізації є системоутворюючим елементом цифрової аграрної економіки, який поєднує інформаційні, технологічні, організаційні й управлінські процеси. Воно перетворюється на інтелектуальну платформу управління біобезпекою, якістю продукції та ефективністю виробництва, де ключову роль відіграють дані, аналітика й автоматизовані рішення.

Впровадження цифрових технологій у ветеринарну діяльність сприяє:

- підвищенню прозорості та простежуваності виробництва;
- скороченню адміністративних бар'єрів;
- покращенню прогнозування епізоотичних ризиків;
- інтеграції української ветеринарної системи у європейський цифровий простір.

Подальші перспективи розвитку пов'язані з розширенням цифрових платформ типу E-Vet, створенням національної системи Traceability UA, впровадженням єдиної бази даних електронних ветеринарних документів, розвитком мобільних додатків для фермерів, використанням штучного інтелекту для діагностики захворювань і прогнозування продуктивності тварин.

Таким чином, диджиталізація ветеринарного обслуговування стає інноваційним фактором відновлення та зростання українського тваринництва, сприяючи зміцненню продовольчої безпеки, конкурентоспроможності національної продукції та інтеграції України до глобального аграрного ринку.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Цифровізація ветеринарного обслуговування є потужним драйвером трансформації аграрного сектору України та одним із базових інструментів забезпечення сталого розвитку тваринництва його переробки. Диджиталізація формує якісно нову модель управління, у межах якої ветеринарна діяльність виходить за рамки традиційних контролюючих чи лікувальних процедур та стає центром аналітичної, інформаційної та комунікаційної інфраструктури ланцюга створення доданої вартості.

Сучасна система ветеринарного обслуговування ґрунтується на інтеграції інструментів збору, аналізу, верифікації та збереження даних, цифрових сервісів, автоматизації операцій, платформ взаємодії та кіберзахисту. Саме поєднання цих технологічних компонентів формує цілісну цифрову екосистему, яка забезпечує прозорість, простежуваність та проактивне реагування на ризики в межах моделі «тварина – ферма – лабораторія – переробник – споживач».

Впровадження цифрових рішень у ветеринарну сферу забезпечить низку стратегічно важливих ефектів, зокрема:

- зміцнення біобезпеки та зниження епізоотичних ризиків завдяки системам моніторингу та раннього попередження;
- підвищення якості та безпечності продукції через автоматизований контроль технологічних процесів і цифрову простежуваність;
- зменшення транзакційних витрат та оптимізацію документообігу завдяки електронним сертифікатам і платформам державної взаємодії;
- зростання економічної ефективності суб'єктів ринку, що проявляється у скороченні витрат, зменшенні втрат продукції, підвищенні продуктивності поголів'я та нарощуванні експортного потенціалу;
- формування конкурентних переваг на міжнародних ринках шляхом гармонізації процедур із нормами ЄС (HACCP, ISO 22000, GMP+);
- перехід до даних-орієнтованого управління, у якому рішення ухвалюються на основі обробки великих масивів інформації та алгоритмів прогнозування.

Отже, цифровізація ветеринарного обслуговування наразі постає фундаментальною засадою стійкого розвитку аграрного виробництва, підвищення його конкурентоспроможності та інтеграції України в глобальний продовольчий простір. Створення єдиної цифрової екосистеми ветеринарного контролю забезпечить як підвищення ефективності виробничих та переробних процесів, так і формування довіри споживачів, мінімізацію ризиків та формування інноваційної моделі управління усього ланцюга виробництва продукції тваринництва.

Література.

1. **Осіпович О.** Як диджиталізація робочих процесів ветклініки допоможе залучити більше нових клієнтів? *Santmat*. 2024. URL: <https://santmat.net.ua/yak-didzhitalizatsiya-robochikh-procesiv-vetkliniki-dopomozhe-zaluchiti-bilshe-novikh-kliientiv/>.
2. **Кирилюк Д.** Диджиталізація тваринництва в дії або розумій що їси. Європейська Бізнес Асоціація. 2019. URL: [https://eba.com.ua/didzhitalizatsiya-tvarinnnytstva-v-dii-abo-rozumij-sho-isi/](https://eba.com.ua/didzhitalizatsiya-tvarinnnytstva-v-dii-abo-rozumij-sho-isi).
3. **Галич О. А.** Ефективність функціонування м'ясопродуктового підкомплексу та напрями його розвитку. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2007. № 1. С. 117–120.
4. **Гаврилюк О. Г.** Оцінка споживання та попиту на вітчизняному ринку ветеринарних препаратів. *Актуальні проблеми економіки*. 2004. №4. С. 74–82.
5. **Вавулін О. І.** Деякі аспекти бізнес-планування у ветеринарній медицині на прикладі утворення комерційної ветеринарної аптеки. *Ветеринарна медицина : Вісник Сумського національного аграрного університету*. 2004. № 2. С. 25–31.
6. **Бреславець А. В.** Удосконалення організації ветеринарного обслуговування тваринництва України. *Економіка АПК*. 2000. № 7. С. 45–50.
7. **Чабан В. Г.** Інновації як умова підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору. *Економіка АПК*. 2006. №7. С. 68–72.
8. **Яців І. Б.** Конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств : монографія. Львів : Український бестселер, 2013. С. 212–239.
9. **Абібулаєв М. С.** Методи забезпечення інноваційного розвитку підприємств (за матеріалами промислових підприємств АПК): автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.06.01. Одеса, 2005. 25 с.
10. **Онегіна В. М.** Складові інноваційної моделі розвитку аграрного виробництва в Україні. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. 2010. Вип 9/2 (44) С. 135 – 139.

References.

1. **Osipovich, O.** (2024). Yak didzhitalizatsiya robochikh protsesiv vetkliniki dopomozhe zaluchyty bilshe novykh kliientiv? [How digitalization of veterinary clinic work processes helps attract more new clients]. *Santmat*. Available at: <https://santmat.net.ua/yak-didzhitalizatsiya-robochikh-procesiv-vetkliniki-dopomozhe-zaluchiti-bilshe-novikh-kliientiv/>.

2. *Kyryliuk, D.* (2019). Didzhytalizatsiya tvarynnytstva v diyi abo rozumii shcho yisy [Digitalization of livestock in action or understand what you eat]. *Yevropeiska Biznes Asotsiatsiia*. Available at: <https://eba.com.ua/didzhytalizatsiya-tvarynnytstva-v-diyyi-abo-rozumii-shho-yisy/>.
3. *Halych, O. A.* (2007). Efektyvnist funktsionuvannia m'iasoproduktivnoho pidkompleksu ta napriamy yoho rozvytku [Efficiency of functioning of the meat production subcomplex and directions for its development]. *Visnyk Poltavskoi derzhavnoi ahrarynoi akademii*, no. 1, pp. 117-120.
4. *Havryliuk, O. H.* (2004). Otsinka spozhyvannia ta popytu na vitchyznianomu rynku veterynarnykh preparativ [Assessment of consumption and demand in the domestic market of veterinary medicines]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 4, pp. 74-82.
5. *Vavulin, O. I.* (2004). Deiaki aspekty biznes-planuvannia u veterynarii medytsyni na prykladi utvorennia komertsinoi veterynarnoi apteky [Some aspects of business planning in veterinary medicine: the case of creating a commercial veterinary pharmacy]. *Veterynarna medytsyna: Visnyk Sumskoho natsionalnoho ahrarynoho universytetu*, no. 2, pp. 25-31.
6. *Breslavets, A. V.* (2000). Udoskonalennia orhanizatsii veterynarnoho obsluhovuvannia tvarynnytstva Ukrainy [Improvement of the organization of veterinary services for Ukrainian livestock]. *Ekonomika APK*, no. 7, pp. 45-50.
7. *Chaban, V. H.* (2006). Innovatsii yak umova pidvyshchennia konkurentospromozhnosti ahrarynoho sektoru [Innovations as a condition for increasing the competitiveness of the agricultural sector]. *Ekonomika APK*, no. 7, pp. 68-72.
8. *Yatsiv, I. B.* (2013). Konkurentospromozhnist silskohospodarskykh pidpriemstv : monohrafiia [Competitiveness of agricultural enterprises: monograph]. *Ukrainskyi bestseler*. pp. 212-239.
9. *Abibulaiev, M. S.* (2005). Metody zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv (za materialamy promyslovykh pidpriemstv APK): avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.06.01 [Methods of ensuring innovative development of enterprises (based on materials of industrial enterprises of agro-industrial complex): Abstract of Ph.D. Thesis. 08.06.01]. Odesa. 25 pp.
10. *Onehina, V. M.* (2010). Skladovi innovatsiinoi modeli rozvytku ahrarynoho vyrobnytstva v Ukraini [Components of the innovation model of agricultural production development in Ukraine]. *Visnyk Sumskoho natsionalnoho ahrarynoho universytetu*, no. 9/2 (44), pp. 135-139.

Abstract.

Lisyanskiy S. Digitalization of veterinary service processes in the production and processing of livestock products.

The article examines the key aspects of veterinary services in the production and processing of livestock products. The research aims to analyze, systematize, and generalize the existing theoretical and methodological foundations of digitalizing veterinary service processes across livestock production and processing. The article examines the specific features of the digital transformation of veterinary services in Ukraine's agricultural sector in the context of the development of the digital economy and the growing requirements for biosafety, product quality, and supply chain traceability. It highlights the evolution of the role of veterinary services, which are shifting from traditional clinical and supervisory functions toward an integrated model of animal health management within the "farm – veterinarian – laboratory – processor – consumer" system. It is substantiated that digitalization creates the conditions for forming a unified information environment that enables continuous data exchange, automates veterinary procedures, enhances production transparency, and reduces the risks of epizootic outbreaks. Their functional groups justify classifying digital technologies in the veterinary sector into tools for data collection, analysis, verification, storage, and use, and technologies for interaction, automation, and cybersecurity. It is demonstrated that integrating electronic animal identification, E-Vet systems, IoT monitoring, blockchain platforms, and early-warning analytical systems creates a new architecture for veterinary management, focusing on prevention and risk forecasting. The study of digital solutions revealed significant economic effects: reduced transaction costs, lower veterinary medicine expenditures, increased livestock productivity, and accelerated certification processes. The research substantiates the need to develop digital competencies among veterinary professionals, integrate information technologies into agricultural education, and establish a national model of digital veterinary management aligned with EU standards. The results confirm the strategic importance of digitalization in enhancing the competitiveness of Ukrainian livestock production, strengthening food security, and ensuring the sustainable development of the agricultural sector.

Keywords: digitalization, veterinary services, digitalization of the veterinary sector, electronic animal identification, analytical monitoring systems, veterinary management, livestock production.

Стаття надійшла до редакції 28.08.2025 р.

Бібліографічний опис статті:

Лисянський С. В. Цифровізація процесів ветеринарного обслуговування виробництва та переробки продукції тваринництва. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2025. № 4. С. 111-115.

Lisyanskiy S. Digitalization of veterinary service processes in the production and processing of livestock products. *Actual problems of innovative economy and law*. 2025. No. 4, pp. 111-115.

УДК 338.24:658.011.8:330.341.1; JEL classification: O31, O32, L21, M21 DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2025-4-26>

ДОБРЯНСЬКА Наталя Анатоліївна, д.е.н., професор, завідувач кафедри туристичного бізнесу та рекреації, Одеський національний технологічний університет, <https://orcid.org/0000-0002-0826-8840>
ДИСКІНА Анастасія Аркадіївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, Національний університет «Одеська політехніка», <https://orcid.org/0000-0003-4916-6389>
КАЛІНІН Денис Олегович, здобувач ступеня PhD 051 Економіка, Національний університет «Одеська політехніка», <https://orcid.org/0009-0004-6792-4686>
ЧЕРКАСОВ Дмитро Федорович, здобувач ступеня PhD 051 Економіка, Національний університет «Одеська політехніка», <https://orcid.org/0009-0003-4125-6547>

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ

Добрянська Н. А., Дискіна А. А., Калінін Д. О., Черкасов Д. Ф. Організаційно-економічний механізм стратегічного управління розвитком інноваційного потенціалу підприємств у контексті забезпечення конкурентоспроможності та відновлення економіки.

У статті досліджено організаційно-економічний механізм стратегічного управління розвитком інноваційного потенціалу підприємств у контексті забезпечення їх конкурентоспроможності та післявоєнного відновлення економіки України. Проаналізовано сучасний стан інноваційної активності українських підприємств за період 2020–2024 рр., зокрема кількість інноваційно активних підприємств, витрати на інновації та індекс інноваційності як комплексний показник результативності впроваджених інновацій. Виявлено позитивну динаміку інноваційної діяльності, незважаючи на кризові коливання у 2022 р., що свідчить про стійкість інноваційного сектору до зовнішніх шоків. Досліджено регіональні особливості розвитку інноваційного потенціалу, визначено концентрацію інноваційної активності у провідних регіонах (м. Київ, Харківська, Львівська, Дніпропетровська, Одеська області) та суттєві диспропорції у менш активних регіонах. Проаналізовано фактори, що впливають на нерівномірність інноваційної діяльності, включаючи економічну структуру, наявність інфраструктури, фінансові ресурси, управлінські рішення підприємств та політику регіональних органів влади. Обґрунтовано основні складові організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком підприємств: стратегічне планування інноваційної діяльності, організаційне забезпечення, економічні інструменти, інформаційно-аналітичне забезпечення та державно-приватне партнерство. Запропоновано напрями вдосконалення механізму для підвищення ефективності інноваційної діяльності, формування конкурентних переваг підприємств та забезпечення стійкого економічного розвитку України. У статті окреслено перспективи подальших досліджень, що включають розробку моделей оцінки ефективності організаційно-економічного механізму, аналіз впливу державної політики на інноваційну активність регіонів, інтеграцію європейського досвіду управління інноваціями та розробку практичних рекомендацій щодо стимулювання інноваційної діяльності у післявоєнних умовах.

Ключові слова: інноваційний потенціал, інноваційна діяльність, стратегічне управління, організаційно-економічний механізм, конкурентоспроможність, відновлення економіки.